

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande

Stockholm 2022-03-14

Europeiska kommissionens förslag om ett nytt direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet; Ju2022/00901

Svensk Försäkring lämnar i detta yttrande några preliminära synpunkter på direktivförslaget. Den korta tidsfristen – fyra arbetsdagar – har inte medgett en mer ingående analys av förslaget.

Förslaget väcker frågor av principiell art om näringsfrihetens gränser. Förslaget väcker även frågan om det rimliga i dels att välja en indirekt metod för att begränsa viss oönskad men laglig verksamhet i stället för att ingripa mot en sådan verksamhet med direkta metoder (genom t.ex. förbud), dels den ytterligare regelbörda en sådan indirekt metod lägger på redan tungt belastade europeiska företag. Förslaget innebär dessutom ett ingrepp i den svenska kollektivavtalade försäkringsmodellen.

Den svenska modellen innebär att arbetsmarknadens parter genom kollektivavtal kommer överens om bl.a. riskförsäkringar för de anställda som gäller vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, föräldraledighet, ålderdom och dödsfall. Genom kollektivavtalet är arbetsgivaren skyldig att teckna försäkringar för de anställda hos i kollektivavtalet angivna försäkringsgivare. Cirka 90 procent av alla anställda i Sverige omfattas av kollektivavtal och kollektivavtalad försäkring.

De försäkringsavtal som arbetsgivarna tecknar utgör en särskild typ av tredjemansavtal till förmån för de försäkrade, dvs. de anställda och deras närstående. Enligt kollektivavtalen är arbetsgivarna skyldiga att teckna kollektivavtalade försäkringar och de i avtalet angivna försäkringsgivarna kan inte neka en arbetsgivare att teckna försäkringar för sina anställda. Det finns således en kontraheringsplikt vad gäller kollektivavtalade försäkringar.

Enligt förslaget skulle försäkringsgivaren (i praktiken genom valcentralen) behöva bedöma om arbetsgivarens verksamhet negativt påverkar mänskliga rättigheter och miljö. Sådana bedömningar kommer behöva föregås av kontroller och åtgärder som idag inte utförs. I de fall bedömning görs att en arbetsgivares verksamhet har eller potentiellt kan ha en negativ påverkan på mänskliga rättigheter och miljö ska

försäkringsavtal inte ingås. Detta innebär att vissa arbetsgivare som enligt kollektivavtal har rätt att teckna försäkringsavtal kan komma att fråntas den möjligheten. En sådan ordning slår mot en grundförutsättning i den svenska kollektivavtalade försäkringsmodellen, nämligen att alla anställda genom sina arbetsgivare ska kunna få ett anställningsrelaterat försäkringskydd.

Förslaget blir även omöjligt att förena med den nuvarande utformningen av garantiregeln i 18 kap 1 § och 20 kap 1 § försäkringsavtalslagen som innebär att försäkringskyddet också gäller för anställda hos sådan arbetsgivare som inte tecknat försäkring trots att de varit skyldiga att göra det. En försäkringsgivare är sålunda ersättningskyldig på grund av kollektivavtal trots att det inte finns någon försäkring.

Mot denna bakgrund måste åtminstone kollektivavtalsgrundade försäkringar undantagas från den föreslagna skyldigheten för försäkrings- och tjänstepensionsföretag att innan avtal om kollektivavtalsgrundade försäkringar ingås bedöma om kundens verksamhet negativt påverkar mänskliga rättigheter och miljö.

Svensk Försäkring anser slutligen att det behöver klargöras hur detta direktivförslag förhåller sig till övrig EU-reglering på hållbarhetsområdet, såsom disclosureförordningen och taxonomin.

Fortsatt beredning under förhandlingsarbetet

Svensk Försäkring vill understryka värdet av att departementet under det kommande förhandlingsarbetet med förslagen erbjuder oss och andra intressenter fortlöpande kontakt och dialog om de viktigare frågor som vi uppmärksammat i remissvaret eller som uppkommer under förhandlingarna. Vi vill passa på att erinra departementet om att förslag om särskilda EU-beredningsgrupper lämnades i utredningsbetänkandet EU på hemmaplan (SOU 2016:10), allt i syfte att åstadkomma en bättre insyn, delaktighet och inflytande.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Svensk Försäkring

Lena Friman Blomgren